PARODONT KASALLIKLARIDA TISHLARNI SAQLAB QOLISH VA KOMPLEKS STOMATOLOGIK REABILITATSIYANING ZAMONAVIY TAMOYILLARI

Raximova Dilorom Madamin qizi
Central Asian Medical University, Ordinator

Annotatsiya: Parodont kasalliklari tishlarni tutib turuvchi to'qimalarning zararlanishi, alveolyar suyak rezorbsiyasi, tishlar qimirlashi va ularning yo'qotilishiga olib kelishi mumkin. Zamonaviy stomatologiyada asosiy maqsad patologik jarayonni to'xtatish, saqlab qolish mumkin bo'lgan tishlarning funksiyasini tiklash va zarur hollarda ortopedik yoki implantologik reabilitatsiyani amalga oshirishdan iborat. Kompleks yondashuv periodontal davolash, terapevtik muolajalar, okklyuzion korreksiya va protezlashni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: parodontit, periodontal to'qimalar, kompleks reabilitatsiya, tish qimirlashi, protezlash, dental implantatsiya.

Parodont kasalliklari stomatologik amaliyotda keng uchraydigan patologik holatlardan bo'lib, o'z vaqtida davolanmagan hollarda periodontal bog'lam va alveolyar suyakning progressiv yemirilishiga sabab bo'ladi. Natijada tishlarning qimirlashi, migratsiyasi, chaynash funksiyasining buzilishi va tish yo'qotilishi kuzatilishi mumkin.Shuning uchun parodont kasalliklarini davolashda faqat yallig'lanishni kamaytirish emas, balki tish-jag' tizimining funksional holatini tiklash ham muhim hisoblanadi. Kompleks stomatologik reabilitatsiya saqlab qolish mumkin bo'lgan tishlarning prognozini yaxshilash, periodontal to'qimalarni barqarorlashtirish va bemorning chaynash funksiyasi hamda estetik ko'rinishini tiklashga qaratiladi.

Davolash bemorning umumiy va stomatologik holatini batafsil tekshirishdan boshlanadi. Parodontal cho'ntaklarning chuqurligi, zondlashda qonash, tish qimirlashi, gingival retraksiya va alveolyar suyakning holati aniqlanadi. Rentgenologik tekshiruv periodontal suyak yo'qotilishining darajasi va shaklini baholash imkonini beradi.Davolashning dastlabki bosqichida og'iz bo'shlig'i gigiyenasini yaxshilash, yumshoq va qattiq tish qatlamlarini olib tashlash, ildiz yuzalariga ishlov berish va mahalliy yallig'lanish omillarini kamaytirish muhimdir. Periodontal terapiya natijasida milk qonashi, shish va periodontal cho'ntaklar chuqurligining kamayishi kutiladi.

Tishlar qimirlashi kuzatilganda, ayrim hollarda ularni shinalash qo'llaniladi. Shinalash tishlar orasida chaynash yuklamasini qayta taqsimlashga va periodontal to'qimalarga tushadigan ortiqcha mexanik ta'sirni kamaytirishga yordam beradi. Bunda okklyuzion kontaktlarni baholash va travmatik okklyuziyani tuzatish ham muhim ahamiyatga ega.Kariyes, pulpit va periapikal patologiyalar mavjud bo'lsa, terapevtik yoki endodontik davolash amalga oshiriladi. Har bir tishning prognozi individual baholanadi. Periodontal tayanchi yetarli bo'lgan tishlarni imkon qadar saqlash maqsadga muvofiq, og'ir suyak yo'qotilishi va nazorat qilib bo'lmaydigan infeksiya mavjud bo'lgan tishlar esa ekstraksiya qilinishi mumkin.

Yo'qotilgan tishlarni tiklashda olinadigan yoki olinmaydigan ortopedik konstruksiyalar hamda dental implantlardan foydalanish mumkin. Implantatsiya periodontal yallig'lanish nazorat ostiga olingandan keyin rejalashtiriladi. Parodontit tarixi bo'lgan bemorlarda keyinchalik peri-implant yallig'lanish xavfini kamaytirish uchun muntazam professional nazorat zarur.

Zamonaviy stomatologiyada raqamli diagnostika va rejalashtirish usullari ham keng qo'llanilmoqda. CBCT yordamida alveolyar suyakning hajmi va anatomik xususiyatlari aniqlanadi, raqamli skanerlash

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

esa kelajakdagi protez konstruksiyalarini aniq rejalashtirish imkonini beradi.Kompleks davolash tugagandan keyin qo'llab-quvvatlovchi periodontal terapiya alohida ahamiyatga ega. Muntazam professional gigiyena, parodontal holatni nazorat qilish va bemorning uy sharoitidagi gigiyenaga qat'iy rioya qilishi kasallik qaytalanishining oldini olishga yordam beradi.

Parodont kasalliklarida tishlarni saqlab qolish va to'liq stomatologik reabilitatsiya qilish kompleks yondashuvni talab qiladi. Periodontal yallig'lanishni bartaraf etish, tishlarning funksional barqarorligini ta'minlash, okklyuzion buzilishlarni tuzatish va zarur hollarda protezlash yoki implantatsiya o'tkazish davolash samaradorligini oshiradi.Bemorning individual holatini hisobga olgan holda tuzilgan davolash rejasi tishlarni uzoq muddat saqlash, chaynash funksiyasini yaxshilash va periodontal to'qimalarning barqarorligini ta'minlash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. G'afforov S.A. Terapevtik stomatologiya. - Toshkent: Abu Ali ibn Sino, 2018. - 450 b. Scientific Journal
2. Rizaev J.A. Stomatologiyada qo'llaniluvchi dori vositalari. O'quv qo'llanma. - Toshkent: Voris-Nashriyot, 2012. - 232 b.
3. Kamilov X.P., Yusupalixodjaeva S.X., Bekjanova O.E., Shukurova U.A. Generalizatsiyalangan parodontitning klinik kechishi va davolash xususiyatlari. Metodik tavsiyalar. - Toshkent, 2008

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.